

A42

58 TINNEN KAN

Nijmegen, 1711. Matheus van Ooijen.(1679-1728)

Hoogte: 24 cm.

Lit. B. Dubbe. De koperen en tinnen ambtskannen van Nijmeegse gilden.
Antiek, januari 1975 pag. 561-640.

Het model van de Nijmeegse gildekannen is niet ontleend aan een reeds bestaand model in zilver of ceramiek, maar gemaakt naar eigen ontwerp van de tinnegieter.

Het deksel heeft in vrijwel alle gevallen een pilaarvormige bekroning.

De gilde of 'ampts-kannen' van Nijmegen zijn allen versierd met een medaillon op de buik.

De spreuken en gedichten die op al deze kannen zijn aangebracht zijn een staalkaart van levenswijsheden van veelal godsdienstige- en moraliserende aard.

Nijmegen heeft de unieke situatie gehad dat elke gildebroeder zijn eigen kan behoorde te hebben. Het jaartal slaat op het jaar waarop de desbetreffende ambtsbroeder zijn bestuursfunctie kreeg en het was de gewoonte dat elke broeder een kan moest schenken bij toetreding tot het gilde.

Deze kan is uitzonderlijk omdat de tekst geen betrekking heeft op een gilde maar waarschijnlijk op een ambtsdrager van de kerk van Neerbosch, een dorp in de directe omgeving van Nijmegen en dat zich sinds de negentiende eeuw binnen de gemeentegrenzen van Nijmegen bevindt. In de 13^e eeuw ontstond de eerste bewoning van Neerbosch, toen de moerassen ten westen van Nijmegen werden drooggelegd. De naam 'in den Nederen Bosche' komt voor het eerst voor in 1410.

Het kerkje aan de Dorpsstraat is aan het einde van de veertiende eeuw opgetrokken en sindsdien nauwelijks gewijzigd. De toren is in 1438 gebouwd; de kerkklok functioneert nog steeds. Het kerkje is in 1456 vernieuwd. Tot de protestanten het kerkje in 1591 overnamen van de katholieken, was de kerk gewijd aan Antonius Abt.

Tegenwoordig is de kerk in gebruik als showroom voor liturgische kleding van Stadelmaier BV. Het gebouw is een Rijksmonument.

58 PEWTER JUG

Nijmegen, 1711. Ms van Ooijen.(1679-1728)

Height: 24 cm.

Lit. B. Dubbe. "De koperen en tinnen ambtskannen van Nijmeegse gilden"
Antiek, January 1975 p. 561-640.

Nijmegen guild jugs were not modeled after any existing examples in silver or ceramics but were made after the pewter maker's own design.

In almost all cases the cover is in the form of a pillar-shaped finial.

The 'ampts-kannen', guild jugs, of Nijmegen all carry the decoration of a medallion on the belly.

In keeping with the times the mottos and verses applied to all such jugs are pearls of wisdom that were predominately of a religious and moralizing nature.

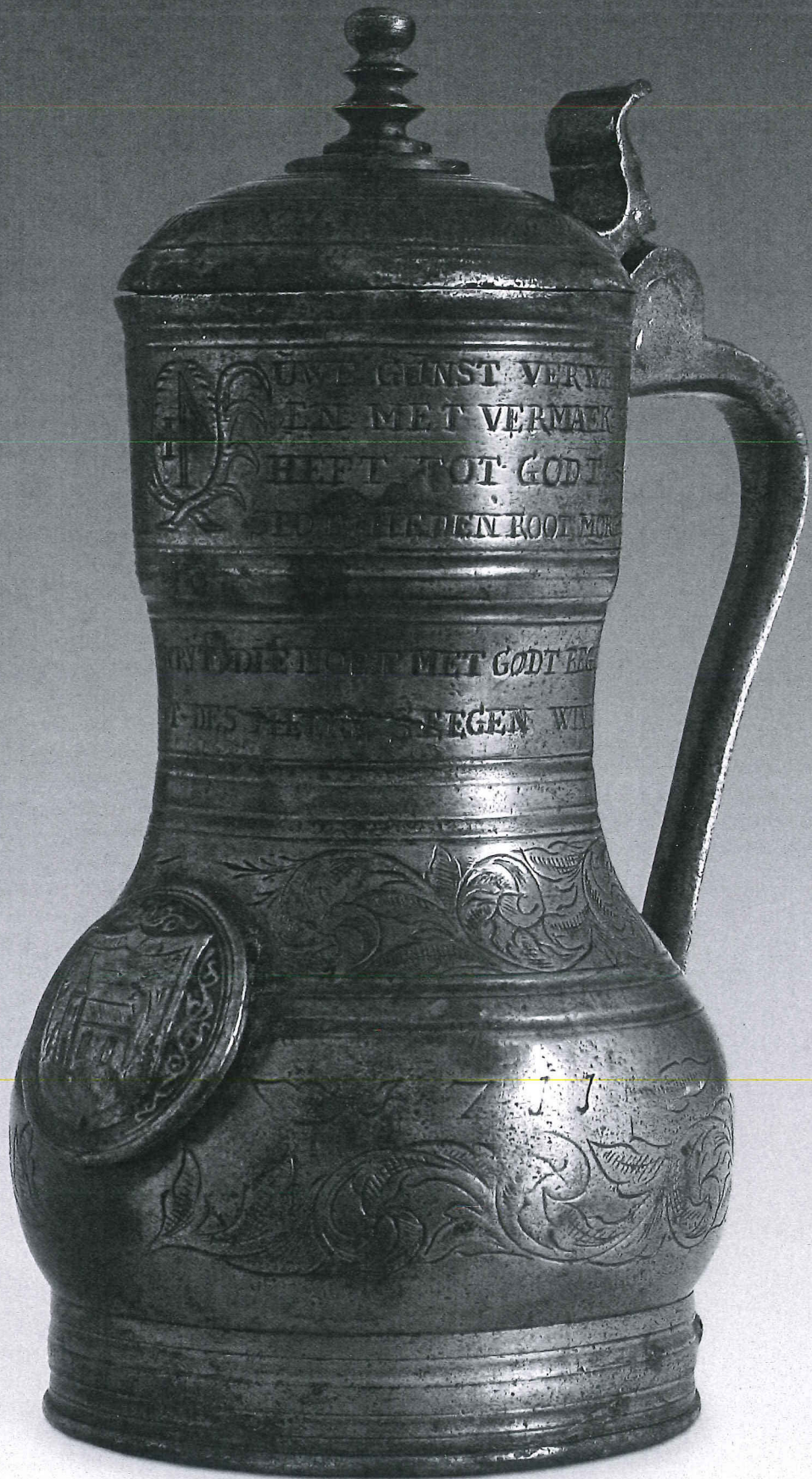
The unique situation in Nijmegen was that every member of the guild was meant to have his own jug. The date on the jug referred to the year in which the 'guild brother' in question was admitted to the guild and it was the customary for each 'brother' to donate a jug upon becoming a member.

The present jug is exceptional because it is likely that the text does not refer to a guild but to an official of the church of Neerbosch, a village in the direct vicinity of Nijmegen, which has been swallowed up by the Nijmegen city boundaries since the nineteenth century. Neerbosch was first inhabited in the 13th century, which saw the draining of the marshlands to the west of Nijmegen. The name, 'in den Nederen Bosche' first appeared in 1410.

The little church in the Dorpsstraat was build towards the end of the fourteenth century and since then has remained virtually unchanged. The tower was added in 1438; the original church clock still chimes. The church was renovated in 1456. Prior to 1591, when it was taken over from the Catholics by the Protestants, the church was dedicated to Antonius Abt. It is currently used by Stadelmaier BV as a showroom for liturgical attire. The building has been declared a Rijksmonument, i.e. is now listed.

Vraagprijs PAN 2011 € 34.000

uit: Salomon Stodol Antiquités, J. Estrie, eigen uitgave 2011

De tinnen bierkan is voorzien van de volgende tekst.
Op het deksel:

HENDRICK TUNNISE WELLENS ANNO 1711.

Op de kraag:

O HEERE LAET MY DIT VAN UWE GUNST VERWERVEN
TE LEVEN IN GEDULDT, EN MET VERMAEK TE STERVE.
ALS HAER DE SIELE VERHEFT TOT GODT.
DAN IS DE WERELT ENCKEL SPOT.
HEDEN ROOT, MORGEN DOOT.

Daaronder:

WIE MOEDIGH GAET TEN STRYT, DIE MOET MET GODT
BEGINNEN.
DIE SAL TOT VYANDT SPYT, DES HEEREN SEGEN
WINNEN.

Op de buik: ANNO 1711.

Op het Medaillon: Een kerk met daarboven deels afgesleten
zichtbaar in gravure de tekst.
NEER - BOSCH.

* Met dank aan Drs. Marius van Dam voor het onderzoek.

The present pewter beer jug bears the following inscriptions.
On the lid:

HENDRICK TUNNISE WELLENS ANNO 1711.

On the collar:

O HEERE LAET MY DIT VAN UWE GUNST VERWERVEN
TE LEVEN IN GEDULDT, EN MET VERMAEK TE STERVE.
ALS HAER DE SIELE VERHEFT TOT GODT.
DAN IS DE WERELT ENCKEL SPOT.
HEDEN ROOT, MORGEN DOOT.

[Oh Lord, please favour me/ To live in patience and to die with
ease/ For when my soul is raised to God / The world is a mere
mockery]

[Here to day, Gone tomorrow]

Followed by:

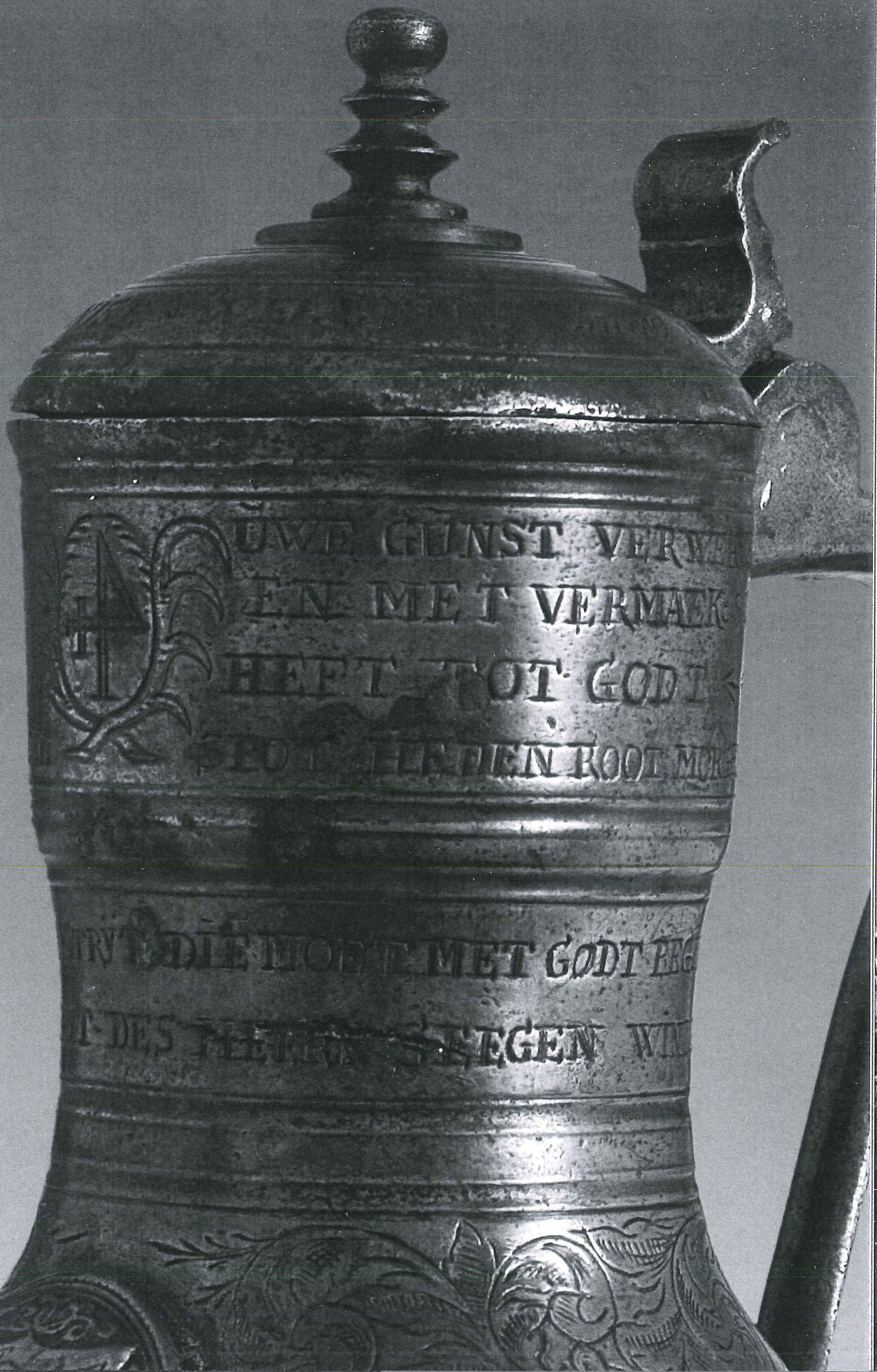
WIE MOEDIGH GAET TEN STRYT, DIE MOET MET GODT
BEGINNEN.
DIE SAL TOT VYANDT SPYT, DES HEEREN SEGEN
WINNEN.

[He, who is courageous in battle, must first take on God. He
shall to the enemy's dismay be victorious by means of the
Lord's blessing]

On the belly: ANNO 1711

On the medallion: Figure of a Church surmounted by a
partially rubbed inscription:
NEER - BOSCH.

* With thanks to Drs. Marius van Dam for the research.

UWE GUNST VERWEN
ENE MET VERMAEK
HEFT TOT GODT
SOT ALLE DEN ROOL MORE

IN DIE MONT MET GODT BEG
DES HEILIGEN SEGEN WIL

